

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Anna Stifterová

Západočeská universita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

“MOJE SOCHA MOJE STOPA“

Anna Stifterová

Plzeň 2022

Západočeská universita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Sochařství
Specializace Keramika

Bakalářská práce

“MOJE SOCHA MOJE STOPA“
S POUŽITÍM PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ

Anna Stifterová

Vedoucí práce: doc. MgA. Luděk Míšek
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské university v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna STIFTEROVÁ**
Osobní číslo: **D19B0114P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Sochařství, specializace Keramika**
Téma práce: **SOCHA-OBJEKT DO INTERIÉRU NA TÉMA „ MOJE SOCHA JE MOJE STOPA “ S POUŽITÍM PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčí záměr:
Socha, objekt, instalace.
Vytvoření plastiky z vhodného materiálu, na základě zvoleného tématu.
Způsob realizace:
– Hledání inspirace
– Rešerše v tématu, a inspirace okolím
– Tvorba skic, návrhů a modelů
– Výběr materiálu a technologického zpracování
– Řešení instalace a následná fotodokumentace
Cíl:
Vytvoření volné plastiky v prostoru
Předpokládaný charakter výstupu:
Volná plastika o minimálním počtu jeden kus.
Rozsah průvodní zprávy:
Zpráva bude obsahovat minimálně tři normostrany.

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

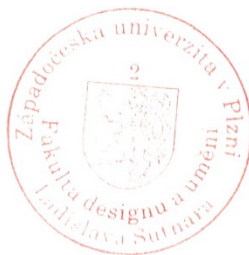
HANYKÝŘ, V., KUTZENDÖRFER, J. Technologie keramiky. Praha: Silikátový svaz, 2008. ISBN 978-80-86821-48-1.

RADA, Pravoslav. Keramika. Praha: Aventinum, 2008. ISBN 978-80-8685-845-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. MgA. Luděk Míšek**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 10. září 2021

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2022

.....
podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, doc. MgA. Ludškovi Míškovi, za jeho čas, trpělivost, podněty a odborné rady.

Dále chci poděkovat doc. MgA. Gabrielu Vachovi za mnoho rad, prostor k tvorbě, pochopení a svobodu rozhodnutí.

V neposlední řadě děkuji MgA. Markétě Kalivodové za podporu a technické rady.

A velké díky patří mé rodině za podporu ve studiu, což není samozřejmostí, a vážím si toho, jakou svobodu mi dali v tom, co bylo a je mým přáním studovat a dělat.

Mým přátelům za podporu psychickou, a fyzickou pomoc s tím, co bych bez nich nedokázala sama zvládnout.

Děkuji

OBSAH:

POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY	1
Téma a důvod jeho volby	1
Mé dosavadní dílo v kontextu oboru	2
Koncept	3
PROCES TVORBY, TECHNOLOGICKÝ POSTUP.....	4
Nový směr.....	4
Zhotovení.....	4
Barevnost... ..	5
Postprodukce.....	5
Instalace.....	6
POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA	7
RESUMÉ.....	8
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	9
SEZNAM PŘÍLOH.....	10
PŘÍLOHY.....	11

POPIS PŘÍPRAVY A REFLEXE PROCESU VLASTNÍ TVORBY

Téma a důvod jeho volby

“MOJE SOCHA MOJE STOPA“
S použitím přírodních materiálů

Volba tématu pro mě nebyla vůbec jednoduchá. Protože téma pro rok práce umělecké činnosti, je přeci jen rozhodnutí nelehké.

Přála jsem si volné a rozmanité zadání, které by mi poskytlo bohaté možnosti. A také jsem měla potřebu vytvořit dílo spíše sochařské nežli designové. Můj zájem na první pohled přitáhlo „použití přírodních materiálů“, chtěla jsem, aby hlína byla nosným médiem mé práce.

Jsem absolventem keramické střední školy, a následného studia pod vedením doc. MgA. Gabriela Vacha, považuji hlínu za jeden z nejkrásnějších, nejušlechtlejších a nejrozmanitějších materiálů, toto téma u mě nakonec zvítězilo.

Z počátku jsem řešila mnoho dilematických otázek, nevěděla jsem přesně, co má vzniknout, kde a jak bych měla začít.

Nejdříve jsem bádala v minulosti své dosavadní dřívější tvorby, zejména svých nezrealizovaných návrhů, a stále mě hnala touha vytvořit figurativní keramickou sochu. Když se teď ohlédnu, vím že to byl proces nezbytný k tomu, abych došla přerodu, zejména ve své hlavě, že tato má „stopa“ bude hlavně mou upřímnou zповědí o stavu mého podvědomí, výtryskem intuice, zhmotněním nočních můr a pudových tvarů, děsů i inspirace, barev světla i odrazem temnoty.

A tak, po dlouhém a zdánlivě nekonečném nevědění, tápání a hledání, se z čista jasna a ze vzedmutých emocí mého nitra, zrodily první vlašťovky, finální podoby, mé závěrečné práce.

Mé dosavadní dílo v kontextu oboru

Můj obdiv měla keramika již od dětských let, avšak hluboký vztah k tomuto materiálu jsem si vytvořila na střední umělecko-průmyslové škole v Bechyni. Kde jsem se učila především řemeslu, vznikala jak tradiční užitková díla, tak i modelování a socha mi byla velmi blízké. Mou inspirací mi dodnes je mnoho z mých tehdejších učitelů a profesorů, kterým jsem velmi vděčná za všechny rady a přínosy, kterými mi rozšířili obzory a dali tak základy na kterých mohu stavět.

Jako maturitní práci jsem zhotovila slavnostní keramický servis, točený na hrnčířském kruhu, určený pro mou rodinu, což pro mě bylo autentickým otiskem mého přání, takřkajíc „sejít se u jednoho stolu ze všech koutů světa“.

Dále jsem se dostala do keramického ateliéru na FDULS pod vedením doc. MgA. Gabriela Vacha, kde jsem pokračovala s řemeslnou a tvorbou a designem keramiky.

Stále ale pro mě zůstávala potřeba otisku a přímého kontaktu s materiálem. Jednou z těchto prací je projekt Řemeslo & Uspokojení. Což bylo mou velkou výzvou, jedná se o ručně točený porcelán na hrnčířském kruhu, který si ponechává své materiálové přirozenosti, a to čistotu, nenucenou deformaci, ve které je malebnost a osobitost, otisk autora, japonizující tendence.

Dostala jsem se tak do jiné dimenze a pochopení práce s keramikou a porcelánem než doposud. Toto dílo je pro mě dodnes důležité a stále na něm pokračuji pod názvem CERARO (ceramics roots).

Koncept

Začalo to jako hlína, první hmota, tělo, otisk.

Z neustálého mačkání hlíny, mi po nějaké době začalo přicházet a rodit se v rukou něco zcela nového, nepoznaného. Ani nevím, jestli jsem formovala hmotu na základě svých vzpomínek nebo přišly z ničeho nic z hlubin mého podvědomí. Avšak výsledkem jsem už nebyla tolik překvapena, uvědomila jsem si, že to cosi, je mi přeci jen známé. Skoro jako bych kráčela po velmi staré známé cestě do hlubin podstaty.

Najednou se má intuice probudila a naklonila se jiným směrem. Zaměřila jsem se na pudové tvary a hmoty, které jsem znala jako siluety nočních můr, výsledek mé dlouhodobé neustávající nespavosti. Zhmotnění strachu a vynesení jej na světlo se začalo stávat posláním, více než školním dílem. Práce tak pro mě nabyla ještě hlubší psychologický a existencionální význam. Začala jsem jinak vnímat hmotu a prostor, následně mi došlo, že dělám pomník svým vlastním démonům, které lze pohřbit žářem. Jejich zkameněním a zmrtněním hmoty, která dříve tak živá a tvárná, ponese posláni mého boje s temnotou, a temnotou ve mně.

Co podnítilo mé reakce k činu, teď se odrazí v interakci s pozorovatelem, vyvolá jeho emoce a imaginaci. Komunikují spolu, děsí se jeden druhého. Pozorovatel možná ucítí impulzy vlastní fantazie a ledacos mu přinese cesta do jeho podvědomí, a tak to půjde stále dokola.

Uvědomila jsem si, že mají barvy, i tvar, i když v noci se z postele zdají jako hmota, proti které není možné se bránit, hmota absolutna bezmoci, bez tvaru, bez hranic.

Hmotu lze přetvořit a definovat, barvu lze zachytit, vnímat a nechat se jí okouzlit, můžeme vnímat, že co se zdá děsivé a snaží se děsit, často bývá bezmocné a krásné, snové.

PROSEC TVORBY, TECHNOLOGICKÝ POSTUP

Samotný vznik mé závěrečné práce přišel intuitivními otisky do hlíny, tvarováním na základě přirozených vnitřních pocitů. Avšak předcházelo mu mnoho slepých uliček, bloudění kreslenými návrhy, i modelovanými skicami. Z počátku jsem na to šla příliš přes rozum, a trvalo mi, než jsem se nacítila do toho, co doopravdy dává smysl. Ale vše zlé je přeci jen k něčemu dobré. Víím, že bez počátečních rozpaků bych se nikdy nedopracovala k tomu, co víím dnes.

Nový směr

S prvním, o poznání odlišným modelem jsem nabrala nového čerstvého vzduchu do plachet. A tak jsem pokus s otiskem a intuitivní rychlou prací s pudovým rozhodnutím následovala. Naslouchala jsem svému instinktu ve formách mých figur, tak jejich barevnosti a atmosféře. Následně jsem experimentovala se zapojením dalšího materiálu, a to včelařského pletiva, které dotvořilo hmotu umocněním pocitu vzdušnosti a znepokojení.

Zhotovení

Řídila jsem se pouze upřímností nápadů. Takto vzniklo bezpočet skic a modelů. Vybrala jsem z nich ty nejsilnější a nejvýraznější osobnosti a začala jsem zvětšovat, z démonků na démony. Mým záměrem nebylo pouhé zvětšení modelů, vytvářela jsem velké sochy inspirované prvotními impulsy. Poznala jsem, jaká úskalí, ale i rozmanitost, skýtá přenášení hmot a otisků. Kde jsem pracovala s otisky prstů jsem zapojila otisk např. zápěstí, celé dlaně nebo loktu. S větším měřítkem detail a struktura nabyly důležitosti, otevřela se pestrá škála možností.

Barevnost

Spojila jsem dvě šamotové hmoty, v různých poměrech částí figur. Světle pískovou a hnědočernou hlínu, což pozměnilo vnímání hmoty jako celku. Použila jsem modrou a světle růžovou engobu, obě pro mě mají hlubší význam, modrá jako eternum, astrálno, nadpozemskost, růžová pro tělesno, niterno.

Již zmíněné pletivo dostalo po výpalu velice zajímavých barev a struktur. Aplikovala jsem na něj chemikálii borax, po celém povrchu, abych zamezila problémům při výpalu, což mu, dle mého názoru, přidalo na kráse. Místy se kov roztekl a vytvořil taveninu, v kontaktu s hlínou zase způsobil nečekanou načervenalou barevnost.

Postprodukce

Po konečném výpalu (ostrý výpal 1250 °C) jsem dále pracovala se sochou v duchu junk artu.

Měla jsem promyšlené dotváření jednotlivých figur různými předměty např. starý deštník, igelity, plastové komponenty, dráty, zvířecí čelist atd. To jsem deformovala a přetvářela různými způsoby, což dodalo každému z nich ještě více individuality a osobnosti.

Zároveň mi každý použitý kus představoval „nalezené haraburdí z půdy“, což dotváří atmosféru k závěrečné instalaci.

Instalace

Místo pro instalaci a focení bylo pro mé dílo signifikantní, protože bylo završením existence démonů v podvědomí. Na trémové půdě starého domu, kde jako by existoval jiný čas i prostor, jsem zrealizovala závěrečné focení a instalaci pro mé sochy. Celý den strávený převozem, instalací a focením, byl pro mě jako malá osobní performance. Vnímala jsem, jak důležitá část celé práce je pro mé demony krajina půdy. Půda jako podvědomí domu, kde může někdo mít staré předměty a nepořádek, jiný zas zmatek a své bludy, další zas uklizeno a zameteno. Většina lidí má své černé skříňky a pokladničky na své vlastní půdě, našich chrámů. V této ilustraci mé půdy, celý prostor, byť tichý a čistý, protíná průsvitný bílý závoj z mého pokoje, který má pro mě osobní význam. Představuje mou snovou bariéru, považuji jej od dětství za ochranu před tmou, a neznámem. A tak právě v ní zůstaly zachyceny noční můry a děsy.

POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA

Výsledkem je realizace pěti keramických soch v kombinaci s různými materiály.

Výchozí je jím můj otisk v materiálu, primitivistická forma, a keramické řemeslo. Jedná se o interpretaci výjevů z mé nespavosti a podvědomí, která má zneklidňovat a komunikovat s divákem. Probouzejí fantazii a představivost pozorovatele, vyvolávají emoce a imaginaci z vlastních zkušeností a vzpomínek.

RESUMÉ

It started as clay, the first mass, the body, the imprint.

After some time, from the constant squeezing of the clay, something completely new, unrecognized began to come and be born in my hands. I don't even know if I was forming the matter based on my memories or if they came out of nowhere from the depths of my subconscious. However, I was no longer so surprised by the result; I realized that the something was familiar after all. It was almost as if I was walking down a very old familiar path into the depths of essence.

Suddenly my intuition awoke and leaned in a different direction. I focused on the instinctive shapes and masses I knew as the silhouettes of nightmares, the result of my long-lasting insomnia. Materializing the fear, and bringing it to light, began to become a mission, more than a schoolwork. The work thus took on an even deeper psychological and existential meaning for me. I began to perceive matter and space differently, and then I realized that I was making a monument to my own demons, which could be buried by heat. By petrifying and deadening them, the matter that was once so alive and malleable will carry the mission of my struggle with the darkness, and the darkness in me.

What prompted my reactions to action will now be reflected in my interaction with the observer, triggering his emotions and imagination. They communicate with each other, they frighten each other. The observer may feel the impulses of his own imagination, and the journey into his subconscious will bring him something, and so it will go on and on.

I have come to realize that they have colors, even shape, though at night they seem from the bed like a mass that is impossible to defend against, a mass of absolute powerlessness, without shape, without boundaries. Matter can be reshaped and defined, colour can be captured, perceived and bewitched, we can perceive that what seems frightening, and tries to frighten, is often powerless and beautiful, dreamy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

HERAINOVÁ, M. Sušení a výpal. 1. vyd. Praha: Silikátový svaz, 2003. ISBN 80-903113-7-7.

GOMBRICH, E. H, 2001, *Příběh umění*. Praha: Argo.

SEZNAM PŘÍLOH

Socha 1

str. 11-13

Socha 2

str. 14-16

Socha 3

str. 17-20

Socha 4

str. 21-22

Socha 5

str. 23-27

Celková kompozice

str. 28-29

